

Konfidensintervall og valg av antall observasjoner

TMA4240/TMA4245 Statistikk

Håkon Tjelmeland

Institutt for matematiske fag

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Valg av antall observasjoner

- ★ Anta at vi er med i planleggingen av et forsøk

- ingen målinger er foreløpig gjort
- vi kan være med å bestemme antall observasjoner n
- hvor stor feil er akseptabel?

- ★ Situasjon:

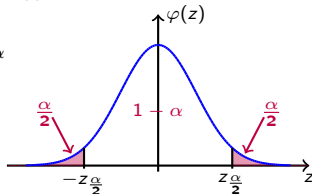
- la $X_1, X_2, \dots, X_n$ være målingene vi skal gjøre, tilfeldig utvalg fra $N(\mu, \sigma^2)$ -populasjonen
- verdien til μ er ukjent, ønsker å estimere μ , antar verdien til σ^2 kjent

- ★ Husk: ved utledning av konfidensintervall for μ fant vi at

$$P\left(\bar{X} - z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}} \leq \mu \leq \bar{X} + z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}}\right) = 1 - \alpha$$

$$P\left(-z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}} \leq \mu - \bar{X} \leq z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}}\right) = 1 - \alpha$$

$$P\left(|\mu - \bar{X}| \leq z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}}\right) = 1 - \alpha$$

- ★ Krav: Estimeringsfeilen skal være mindre enn eller lik δ med sannsynlighet $1 - \alpha$

$$z_{\frac{\alpha}{2}} \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}} \leq \delta \Rightarrow z_{\frac{\alpha}{2}}^2 \cdot \sigma^2 \leq \delta^2 \cdot n \Rightarrow n \geq z_{\frac{\alpha}{2}}^2 \cdot \frac{\sigma^2}{\delta^2}$$

- ★ Konklusjon: trenger da at $n \geq z_{\frac{\alpha}{2}}^2 \cdot \frac{\sigma^2}{\delta^2}$

- husk: n må være et heltall
- må runde av oppover til nærmeste heltall

Valg av antall observasjoner, ukjent varians

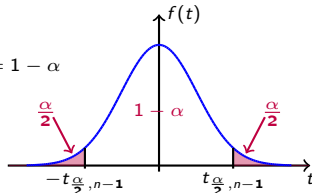
★ Situasjon:

- la $X_1, X_2, \dots, X_n$ være målingene vi skal gjøre, tilfeldig utvalg fra $N(\mu, \sigma^2)$ -populasjonen
- verdien til μ er ukjent, ønsker å estimere μ , antar verdien til σ^2 ukjent

★ Ved utledning av konfidensintervall for μ får vi at

$$P\left(\bar{X} - t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{S^2}{n}} \leq \mu \leq \bar{X} + t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{S^2}{n}}\right) = 1 - \alpha$$

$$P\left(|\mu - \bar{X}| \leq t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{S^2}{n}}\right) = 1 - \alpha$$

★ Krav: Estimeringsfeilen skal være mindre enn eller lik δ med sannsynlighet $1 - \alpha$

$$t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{S^2}{n}} \leq \delta$$

- merk: vi har ingen verdi for S^2 (før vi har gjort målingene)

★ Mulig «løsning»: gjør først noen «få» målinger:

- regn ut s^2 basert på disse
- finn det minste heltallet n slik at

$$t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{s^2}{n}} \leq \delta$$

★ Da har man en verdi n slik at

$$t_{\frac{\alpha}{2}, n-1} \sqrt{\frac{S^2}{n}} \lesssim \delta$$

Oppsummering

- ★ Ved å ta utgangspunkt i utledning av konfidensintervall har vi
  - bestemt antall målinger n vi trenger for å oppnå en gitt nøyaktighet i estimeringen
  - sett hvordan vi kan få en tilnærmet løsning ved først å gjøre noen «få» målinger
- ★ Merk:
  - vi har hatt fokus på parameteren μ i normalfordeling
  - tilsvarende fremgangsmåte kan brukes for andre parametre